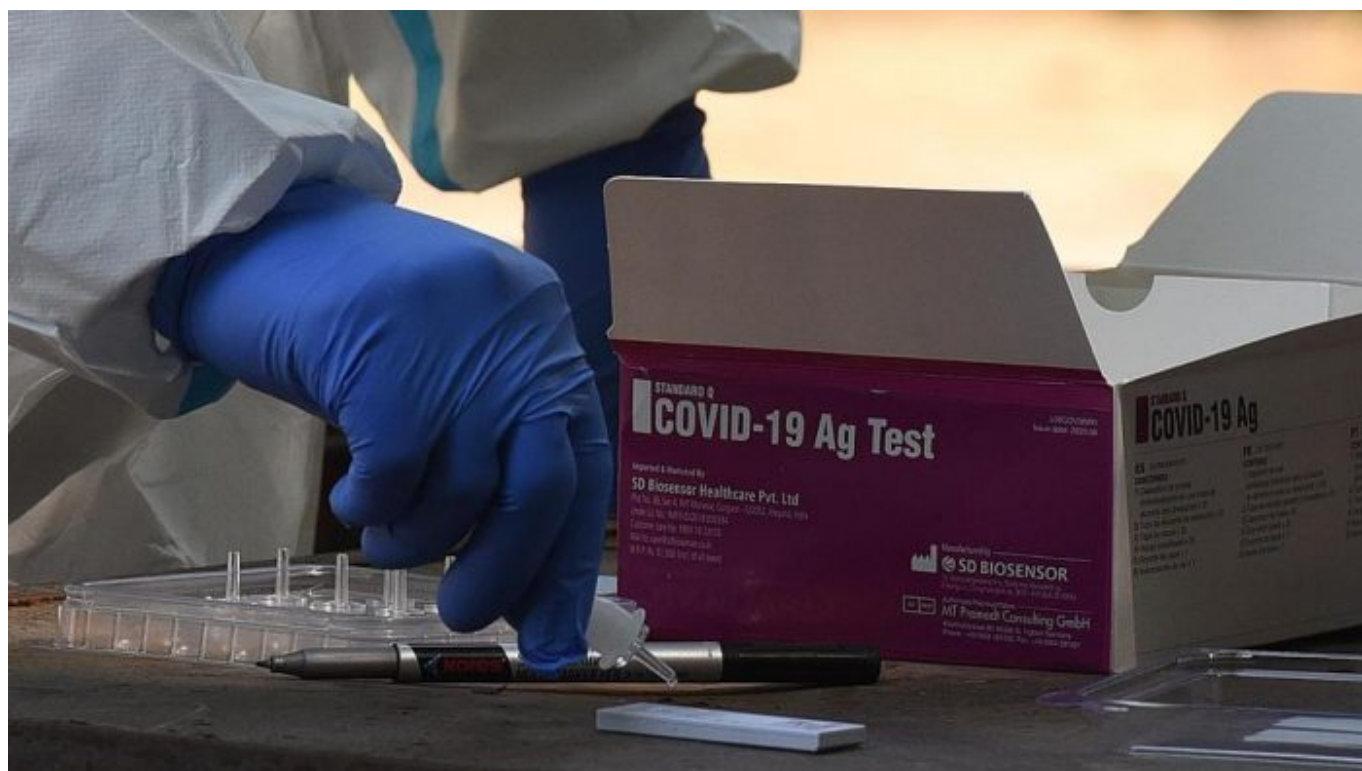

NADÁCIA ZASTAVME KORUPCIU O MEGABIZNISE MATOVIČA A SPOL. S TRNAVSKÝM DODÁVATEĽOM ANTIGÉNOVÝCH TESTOV. KDE SA TERAZ VYPARILI SLOVENSKÍ PROKURÁTORI A NAKA?

- CZ24 News | 11. listopadu 2020

SLOVENSKO: Na trnavskú firmu Eurolab Lambda a nákup testov sa vo svojom článku bližšie pozrela nadácia Zastavme korupciu.

Trnavská firma [Eurolab Lambda](#) uzavrela od vypuknutia pandémie podľa centrálného registra zmlúv obchody so štátom za takmer 46,5 milióna eur.

Najväčšiu zákazku získala na dodávku viac ako 10 miliónov antigénových testov, ktorými sa počas celoplošného testovania diagnostikujú ochorenia na Covid-19. Správa štátnych hmotných rezerv inkúpila tieto testy v hodnote viac ako 43 miliónov eur.

Na firmu Eurolab Lambda a nákup testov sa vo svojom článku bližšie pozrela nadácia Zastavme korupciu:

Kto pochybil pri nákupe testov za milióny? Firma z Trnavy zahmlieva a mlčí

Celoplošné testovanie Slovákov odhalilo nielen počty pozitívnych, ale aj nedostatky v rýchlych

nákupoch počas pandémie. Nadácia Zastavme korupciu sa bližšie pozrela na obchody trnavského dodávateľa antigénových testov [Eurolab Lambda](#), ktorého spochybňuje Smer-SD, ale aj mimoparlamentná opozícia.

Zistila, že nielen Správa štátnych hmotných rezerv, ale aj iné inštitúcie nakupovali od tejto firmy, hoci bola dlžníkom štátu. Pravidlá však zrejme neporušil štát, ale práve firma.

Eurolab Lambda od vypuknutia pandémie podľa centrálneho registra zmlúv uzavrela obchody so štátom za takmer 46,5 milióna eur. Pričom najväčšiu zákazku získala na dodávku vyše 10 miliónov antigénových testov na diagnostiku Covidu-19 na celoplošné testovanie. Správa štátnych hmotných rezerv ich nakúpila za viac než 43 miliónov eur.

Firma je “v kurze” aj naďalej, keďže je distribútorom kórejského výrobcu antigénových testov SD Biosensor. A práve tie začalo Slovensko vo veľkom nakupovať. Premiér Igor Matovič (OLaNO) cez víkend pripustil, že celoplošné testovanie, pri ktorom sa používajú, sa bude v zime opakovať. Článok pokračuje pod video reklamou

Mimoparlamentné strany Spolu a Dobrá voľba už prvú veľkú zákazku spochybnili, keďže firma mala nedoplatok 17-tisíc eur v Sociálnej poisťovni. Zákon pritom nedovoľuje štátnym inštitúciám obchodovať s dlžníkmi. Existujú však výnimky a prípad Euro Lambda môže byť jednou z nich.

Smer-SD zase rovno podal trestné oznámenie, keďže podľa strany ide o “predražený kšeft”, z ktorého marža tvorí takmer polovicu a firma je podľa nich blízka koalíčným politikom. Celú vec tak preveruje Úrad pre verejné obstarávanie, ale aj polícia.

Analýza platných zmlúv, ktorú nadácia urobila, ukazuje, že štátne úrady pri obstarávaní zrejme zákon neporušili. Povinnosť si však pravdepodobne nesplnila súkromná spoločnosť.

Pri zmluvách s rezervami zahmlievali

Firma zrejme nepovedala celú pravdu, ako to bolo s vyrovnaním dlhu, keď predávala testy Správe štátnych hmotných rezerv. Jeden z jej zástupcov Viliam Krajčovič vtedy vyhlásil: *“Spoločnosť Eurolab Lambda nemala v čase uzatvorenia zmluvy žiadne nedoplatky voči Sociálnej poisťovni.”*

To síce mohlo platiť pri veľkej dodávke desiatich miliónov testov, avšak rezervy nakupovali od trnavskej spoločnosti tovar už predtým.

Zákon zakazuje podpisovať zmluvy s dlžníkmi. Rezervy ho pravdepodobne neprekročili, lebo pri priamom rokovaní konaní, keď je napríklad ohrozené zdravie obyvateľov, si nemuseli overovať, či uchádzač spĺňa túto podmienku.

Podľa šéfa štátnych rezerv Jána Rudolfa sa o nedoplatky napriek tomu zaujímali a vyzvali Eurolab Lambda na ich uhradenie. Spoločnosť ich zaplatila k 15. októbru, o čom predložila aj doklad. Teda dva dni pred uzatvorením zmluvy na kúpu desiatich miliónov antigénových testov.

[Rudolf okolnosti vysvetľoval rozsiahlo v blogu na sme.sk](#) . Čo v ňom však nespomenul, bolo, že rezervy ešte pred nákupom testov na celoplošnú akciu uzavreli s firmou Eurolab Lambda menšiu zmluvu za tri milióny eur. A to 1. októbra, keď ešte pravdepodobne dlžníkom bola.

Odvolávajú sa na zoznam

Rezervy tvrdia, že sa vtedy spoliehali na zoznam hospodárskych subjektov, ktorý vedie Úrad pre verejné obstarávanie (ÚVO). Sú v ňom zapísané firmy, ktoré spĺňajú podmienky na obchodovanie so

štátom vrátane tej, že nie sú dlžníkmi. A Eurolab Lambda je v zozname vedený.

“Zápis a údaje v ňom uvedené netreba v postupoch verejného obstarávania overovať,” uviedol Rudolfov úrad.

Nie je jediný, kto v tomto období uskutočnil obchod s firmou. V centrálnom registri sa nachádza aj zmluva za takmer 70-tisíc eur s Detskou fakultnou nemocnicou v Banskej Bystrici. Od Eurolabu nakúpil testy aj Regionálny úrad verejného zdravia v Banskej Bystrici, a to v hodnote 46 500 eur. Využil pritom aukciu cez elektronický kontraktačný systém (EKS). Všetky spoločnosti, ktoré sa doň prihlásia, musia splniť podmienky, medzi ktoré patrí aj to, že nemajú dlžoby voči Sociálnej poisťovni, daňovému úradu a iným štátnym inštitúciám.

Úrad sa tak spoľahol na EKS, ktorý prevádzkuje ministerstvo vnútra a takisto na spomínaný zoznam hospodárskych subjektov.

ÚVO nemá šancu dlžníkov odhaliť včas

Úrad pre verejné obstarávanie potvrdil, že štátne orgány si nemusia dodatočne overovať pravdivosť údajov v zozname hospodárskych subjektov. ÚVO zverejnil stanovisko všeobecne, keďže ešte neukončil kontrolu nákupov v štátnych skladoch.

Z odpovede však vyplýva, že úrady si nemuseli zisťovať, či má Eurolab Lambda všetky záväzky vyrovnané, keď je v zozname evidovaný.

A to je problém. Zoznam sa síce aktualizuje, ale nie tak často, aby úrad ihneď vyškrtol každého, kto doň nepatrí. Pravdivosť údajov overuje ÚVO na začiatku, keď firma požiada o zápis, a potom už len náhodne. Ide totiž zhruba až o desaťtisíc subjektov.

ÚVO tak mal len malú šancu prísť na to, že Eurolab Lambda v nejakom čase podmienky nesplnil, keďže bol neplatič, a mal byť vyčiarknutý zo zoznamu.

Podľa právnika Miroslava Cáka, ktorý spolupracuje s Nadáciou Zastavme korupciu v oblasti verejného obstarávania, tak zrejme štátne inštitúcie nepochybili, keď s firmou Eurolab Lambda obchodovali.

“Vina je na strane dodávateľa, ktorý mal ÚVO oznámiť, že nie je schopný uhradiť svoje záväzky a nespĺňa podmienky zápisu do zoznamu hospodárskych subjektov,” dodal. Podľa zákona sú zapísaní podnikatelia povinní nahlásiť zmeny v zapísaných údajoch do 30 dní.

Úrad pre verejné obstarávanie potvrdil, že preveruje zápis Eurolab Lambda v zozname. Ak by firmu vymazal, mohla by mať v budúcnosti problém robiť biznis so štátom.

Nadácia Zastavme korupciu oslovila aj spoločnosť Eurolab Lambda. A to hneď v októbri, keď podpísala zmluvu s rezervami. Zástupca spoločnosti Krajčovič vtedy uviedol, že nemá čas odpovedať na otázky, lebo zabezpečuje náklad testov v Kórei. Nadácia teda počkala a opýtala sa znova, už po hektickom období testovania, keď boli dodávky na Slovensku. Avšak znovu neúspešne.

“V tejto chvíli sa potrebujeme sústrediť na splnenie si svojich záväzkov voči štátu, nemocniciam, súkromným laboratóriám a, žiaľ, nezostáva nám čas,” reagoval Krajčovič. Dodal, že všetko dôležité už k téme povedali a ich vyjadrenia sú dostupné na spravodajských portáloch.

Aké sú riešenia

Ak chcú byť štátne úrady dobrým hospodárom, mali by overovať informácie o dodávateľoch aj nad

rámec zákona. A nespoľahnúť sa len na súkromné firmy, že im o sebe poskytnú pravdivé informácie. Je však pochopiteľné, že v krízových obdobiach, ako sú pandémie, sa to niekedy nedá. Aké sú potom riešenia?

Úrad pre verejné obstarávanie navrhuje legislatívne opatrenie. V skratke by znamenalo, že ak štátny úrad uzavrie zmluvu s neplatičom, dlh voči štátu sa odpočíta od zmluvnej ceny a tieto peniaze pôjdu do štátneho rozpočtu a nie dodávateľovi, ktorý mal záväzky voči Sociálnej poisťovni alebo daňovému úradu.

Ministerstvo financií, ktoré je garantom štátneho rozpočtu, pre nadáciu konštatovalo, že o návrhu porozmýšľa.

“Existujú prípady hodné osobitného zreteľa, keď je vo verejnom záujme znížiť pohľadávku podnikateľa o pohľadávku štátu (vzájomné započítanie). Problém však vyžaduje dôkladné posúdenie z viacerých uhlov pohľadov a v prípade pretavenia do legislatívnej podoby precízne naformulovanie, aby nedochádzalo k obchádzaniu zákona,” odpísali z tlačového odboru.

Okrem 17-tisícového dlhu voči Sociálnej poisťovni mala Eurolab Lambda podľa Finstatu neuhradené záväzky aj v minulosti. Jeden test predala štátu zhruba za štyri eurá. Podľa verejne dostupných zdrojov ich za rovnakú cenu nakupovala aj Svetová zdravotnícka organizácia. Smer-SD však tvrdí, že sa dal kúpiť za polovicu, túto informáciu však ničím nepodložil.

Aký na tom bude mať zisk Eurolab, bude možné vyčítať až z účtovnej závierky za tento rok, keďže firma predpokladanú maržu nezverejnila.

Spoločnosť je na trhu so zdravotným materiálom už dlho. Jej majiteľom bol spočiatku aj zakladateľ Liberálneho domu, podnikateľ blízky SaS Ivan Juráš. Už roky v nej však nefiguruje. Opozícia tiež poukazuje na to, že deti premiéra Matoviča chodia do súkromnej školy, ktorú spoluvlastní súčasný vlastník Krajčovič. Predseda vlády na to reagoval, že hlúposti komentovať nebude.

Autor: Nadácia Zastavme korupciu – Zuzana Petková & Martin Suchý

Zdroj: <https://www.infovojna.sk>